

Η ΕΝ ΧΑΛΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

**Τοῦ κ. ΑΝΔΡΕΟΥ Ν. ΜΙΤΣΙΔΟΥ,
Πτυχιούχου Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης,
Δρος Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Δρος Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Κολωνίας.**

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 518 τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Β'. Τό κτίριον τῆς Σχολῆς.

Τό πρῶτον κτίριον τῆς Σχολῆς ἦτο ξύλινον, εἶχε δέ ὅλα τά ἀναγκαῖα διά τήν λειτουργίαν αὐτῆς δωμάτια. Τοῦ κτιρίου τούτου περιγραφαί σῶζονται δύο μόνον εἰς τούς κώδικας τῶν μαθητικῶν γυμνασμάτων τῆς Σχολῆς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία περιγράφει τήν ἀνακαινισθεῖσαν ἱεράν Μονήν, ἡ δέ ἑτέρα περιγράφει εἰδικώτερον τήν Σχολήν.

Τοῦ πρώτου τούτου κτιρίου τῆς Σχολῆς κατά τό 1869 ἐγένετο «γενική μετασκευή καί ἐπισκευή, ἰδίως τῆς βορείου πλευρᾶς, ἐπί τό στερεώτερον καί κομψότερον ἀνοικοδόμησις, τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἐσωτερική καί ἐξωτερική διακόσμησις... τῶν Πατριαρχικῶν δωματίων φιλόκαλος ἐπιμέλεια...».

Τό 1891 ἐγένετο ριζικώτερα διαρρύθμισις καί ἐκ βάρων ἀνακαίνισις τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς, ἵνα ἀνταποκρίνηται τοῦτο ἀκριβῶς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς καί πραγματικῶς ἐξυπηρετῇ τό ἔργον αὐτῆς ἀπό κτιριακῆς ἀπόψεως. Ἀτυχῶς, ὅμως, δέν ἔμελλεν ἡ Σχολή ἐπὶ μακρόν νά χρησιμοποίησιν τό κατόπιν ἀκαταβλήτων προσπαθειῶν καί μόχθων

ἀνοικοδομηθέν κτίριον, διότι καταστρεπτικώτατος σεισμός τόν Ἰούνιο τοῦ 1894 κατέρριψε μέγα μέρος αὐτοῦ κατὰ τρόπον ὥστε νά εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐπισκευή τοῦ ἐναπομείναντος οἰκοδομήματος.

Κατεδαφισθέντος τοῦ ἐναπομείναντος τούτου μέρους τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς, ἤρχισε τό ἐπόμενον ἔτος, δαπάναις τοῦ γενναιοδώρου ὁμογενοῦς Παύλου Σκυλίτση Στεφάνοβικ, τόν ὁποῖον ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἀνεκήρυξε «Μέγαν Εὐεργέτην τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους», ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς, λιθίνου, ἀπερίττου, σεμνοῦ καί ἀξιοπρεποῦς αὐτῇ τήν φοράν. Συνεπληρώθη δέ ἡ ἀνοικοδόμησις τούτου τόν Ὀκτώβριον τοῦ 1896. Οὕτως ἡ Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης ἀπέκτησε κτίριον, οἷον ἔπρεπε νά ἔχῃ, ὥστε σήμερον νά προκαλῇ ἀληθινήν γοητείαν εἰς πάντα ἐπισκεπτόμενον τό κτίριον αὐτῆς, τό ὁποῖον ἐν τῇ ἐπιβλητικῇ μεγαλοπρεπείᾳ του προβάλλει ὡς πραγματικόν μέγαρον.

Τό σήμερον οὕτω ἐπιβλητικῶς ὑψούμενον τοῦτο κτίριον τῆς Σχολῆς, ἔχον σχῆμα Π καί περικλεῖον ἐντός αὐτοῦ τόν ἱερόν ναόν, ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ κάτω ἰσογαίου, τοῦ ἰσογαίου καί τοῦ ἄνω πατώματος, ἔχουσι δέ μήκος αἱ ἐξωτερικά ὄψεις αὐτοῦ, ἡ μέν κεντρική 73.90μ., αἱ δέ τῶν δύο πτερύγων, βορείου καί νοτίου, ἀνά 47.50μ. Τό ὅλον τοῦτο κτίριον ἔχει ἐμβαδόν 2,342.65 τ.μ.

Τό κάτω ἰσόγειον περιλαμβάνει τά ἀκόλουθα τμήματα: Τό τμήμα τῆς ἐν τῇ Σχολῇ Μεγάλῃ Βιβλιοθήκῃ καί τό τμήμα τῆς τραπέζης καί τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς.

Τό ἰσόγειον περιλαμβάνει: Τήν καλλιμάρμαρον κυρίαν εἴσοδον, τό τμήμα τῶν μελετητηρίων, τό τμήμα τῶν παραδόσεων, τήν Μαθητικὴν Βιβλιοθήκην τῆς Σχολῆς, τὰς αἰθούσας ὀργάνων Φυσικῆς καί Χημείας, τό τμήμα τοῦ Νοσοκομείου τῆς Σχολῆς καί τό τμήμα τῶν κοιτῶνων τῶν μαθητῶν τοῦ Λυκείου.

Πρός τό ἰσόγειον τοῦτο ἀντιστοιχεῖ καί ὁ ἐντός τοῦ Π περικλειόμενος ἱερός ναός τῆς Ἀγ. Τριάδος, ἔχων εἰς τό ἐσωτε-

ρικόν αὐτοῦ τά τρία παρεκκλήσια: τῆς Κυρίας Θεοτόκου τῆς Ἐλεούσης, τοῦ Προφήτου Ἡλίου καί τῶν Ἁγ. Γερμανοῦ καί Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ναοῦ ὑπάρχει πρὸς τὸν νότιον τοῖχον αὐτοῦ τό ἡλιοστάσιον καί

Ἡ κεντρικὴ εἴσοδος τοῦ κυρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

πέριξ αἱ τρεῖς κινστέρναι τοῦ περιβόλου. Ὅπισθεν δέ τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ ναοῦ εὐρίσκονται τάφοι Πατριαρχῶν, Μητροπολιτῶν καί Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς.

Τό ἄνω πάτωμα περιλαμβάνει τὰ ἀκόλουθα τμήματα: Τό Συνοδικόν, τό ὁποῖον χρησιμοποιεῖται καί ὡς αἴθουσα τελετῶν, τόν ξενῶνα, τὰ γραφεῖα τῆς Σχολαρχίας καί τῆς Γραμματείας, τό τμήμα τῶν διαμερισμάτων τῶν καθηγητῶν, τό τμήμα τῶν διαμερισμάτων τοῦ Σχολάρχου, τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων καί τῆς Ἐφορίας, τὰ Πατριαρχικά Δώματα εἰς τό ἄκρον τῆς βορείου πτέρυγος καί τό τμήμα τῶν κοιτῶνων τῶν φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ εἰς τήν νότιον πτέρυγα.

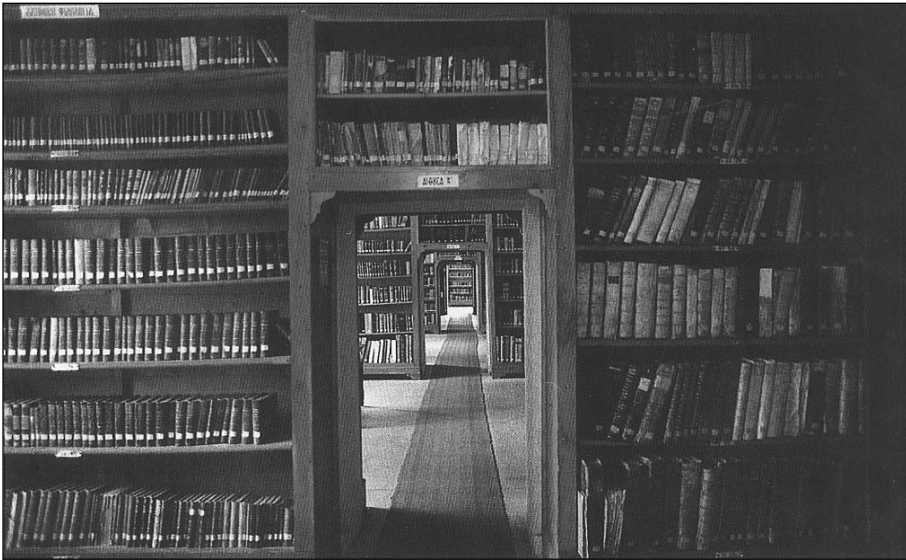
Ἡ αἴθουσα τελετῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

Σημειωτέον ὅτι περί τό κεντρικόν τοῦτο κτίριον τῆς Σχολῆς καί ἐντός τοῦ περιβόλου αὐτῆς, περιπεφραγμένου διά τοίχου καί ὑποδιηρημένου εἰς πολυσχήμους καί ἀνθοστολίστους κήπους, ὑπάρχει τό κτίριον τοῦ μαγειρίου, τοῦ πλυντηρίου καί τοῦ λουτρῶνος, ἀντιστοιχοῦν πρός τό κάτω ἰσόγειον καί ἔχον ὑπερκείμενον, ἀντί στέγης, εὐρύχωρον ἐξώστην. Εἰς τήν νοτιοδυτικήν δέ πλευράν τοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου εὐρίσκεται τό ἐξωτερικόν θυρωρεῖον τῆς Σχολῆς.

Γ'. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Σχολῆς.

Ἡ ζωὴ τῆς βιβλιοθήκης τῆς Σχολῆς ἄρχεται μέ τήν ἵδρυσιν αὐτῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καί οὕτως ἡ ἱστορία τῆς βιβλιοθήκης συμβαδίζει μέ τήν ἱστορίαν τῆς Σχολῆς, συμπληροῦσα αἰῶνα καί πλέον σήμερον.

Τά πρῶτα βιβλία τῆς βιβλιοθήκης συνεκεντρώθησαν κατόπιν διαφόρων δωρεῶν. Ἄμα τῇ συγκεντρώσει ἀρκετῶν βιβλίων ἐπαρουσιάσθη ἡ ἀνάγκη ὑπάρξεως ἰδιαίτερου κτιρίου

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

πρός στέγασιν τῆς οὕτως ἐκ διαφόρων δωρεῶν συσταθείσης βιβλιοθήκης. Πρός τοῦτο ἀνηγέρθη «λιθόκτιστον καί περικαλλές» οἰκοδόμημα, ἐν σχήματι τετραγώνου, εἰς τήν ἀνατολικήν πλευράν τῆς Σχολῆς καί ὅπισθεν ἀκριβῶς τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ ναοῦ τῆς Σχολῆς.

Ὁ κατά τό 1894, ὅμως, ἐπισυμβάς ἐν Κωνσταντινουπόλει καί τοῖς περιχώροις φοβερός σεισμός κατέστρεψε τό κτίριον τῆς Σχολῆς, ὡς λιθόκτιστον, τελείως, καταστραφέντος

οὕτω καὶ τοῦ οἰκοδομήματος τῆς βιβλιοθήκης.

Τό νέον σχέδιον τῆς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Εὐεργέτου, φιλογενεστάτου ὁμογενοῦς, Παύλου Σκυλίτση Στεφάνοβικ ἀνεγερθείσης Σχολῆς δέν περιέλαβε, δυστυχῶς, ἰδιαίτερον, ὅπως προηγουμένως, κτίριον διὰ τὴν βιβλιοθήκην. Διὰ τοῦτο, μόλις ἐπανελήφθη ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς εἰς τό νέον αὐτῆς κτίριον, παρεχωρήθη διὰ τὴν βιβλιοθήκην μεγάλη αἴθουσα εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν πλευράν τοῦ ἄνω πατώματος τῆς Σχολῆς πρὸς τὴν πρόσοψιν.

Ἡ βιβλιοθήκη παρέμεινε λειτουργοῦσα εἰς τό διαμέρισμα τοῦτο μέχρι τοῦ 1928, ὅτε, αὐξηθέντος κατὰ πολὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν βιβλίων διὰ τῶν ἐκάστοτε δωρεῶν καὶ τοῦ διαμερίσματος τούτου κριθέντος ἀκαταλλήλου πρὸς στέγασιν τῆς βιβλιοθήκης, μετεφέρθη αὕτη εἰς τό ἰσόγειον τμήμα τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς Σχολῆς, ὅπου εὐρίσκεται μέχρι σήμερον.

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη κατέχει σήμερον ἄνω τῶν 20 χιλιάδων συγγράμματα, ὡς καὶ πολυτίμους σειράς, οἷαι εἶναι ἡ διπλῆ σειρά τῆς Πατρολογίας τοῦ Migne (Ἑλληνική καὶ Λατινική), ἡ σειρά τῶν Πρακτικῶν τῶν ἱερῶν Συνόδων τοῦ Mansi, αἱ σειραὶ τῶν Βυζαντινῶν Συγγραφέων τῶν ἐκδόσεων Παρισίων καὶ Βόννης, ἡ σειρά τῶν Πατέρων τῆς ἐκδόσεως τῶν Βενεδικτίνων· ἐπίσης τὰς πρώτας ἐκδόσεις τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Ἑρρίκου Στεφάνου καὶ τοῦ Σουΐδα, τὰ λεξικά Καθολικῆς Θεολογίας (Cabrol - Leclercq), τὴν Θεολογικὴν Ἑγκυκλοπαιδείαν τοῦ Hertzog, τὴν Μεγάλην Ἑλληνικὴν Ἑγκυκλοπαιδείαν καὶ τό Ἑγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν τοῦ Ἐλευθερουδάκη, ἀρτίας κατὰ τό μᾶλλον ἢ ἥττον σειράς τῶν περισσοτέρων περιοδικῶν καὶ ἡμερηίδων· ἐπὶ πᾶσι δέ τούτοις καὶ σεβαστόν ἀριθμὸν παλαιτύπων συγγραμμάτων, ἅτινα ἐν πολλοῖς κέκτληται καὶ σπανιωτάτας σταχώσεις αὐτοῦ τοῦ 16ου καὶ 17ου αἰῶνος.

Ἡ βιβλιοθήκη συνεδέθη στενῶς πρὸς τό Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἐν Ἀθήναις Συλλόγους, πρὸς τὰς ἐν Πετροπόλει καὶ Μόσχᾳ Ἀκαδημίας, πρὸς τὴν Ἱεράν

Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, παρ' ὧν καί ἔλαβε τά ὑπ' αὐτῶν ἐκδιδόμενα περιοδικά καί λοιπά ἔργα. Ἐπίσης κατά καιρούς ἀλληλογράφησε καί μέ τά Πανεπιστήμια Ὁξφόρδης, Κανταβρυγίας, Michingan καί Σικάγου, παρ' ὧν τό 1907 ἔλαβε πολύτιμον δωρεάν, πλέον τῶν 100 πολυτίμων Θεολογικῶν συγγραμμάτων.

Ἐκτός τῆς Πατριαρχικῆς ταύτης Μοναστηριακῆς Βιβλιοθήκης, τῆς ὁποίας τήν ἐποπτείαν ἔχει ἡ Ἐφορία τῆς Σχολῆς μετά τοῦ Σχολάρχου καί τήν ἐσωτερικήν διεύθυνσιν εἰδικός Βιβλιοφύλαξ, λειτουργεῖ καί ἑτέρα Σχολική Βιβλιοθήκη, ἡ καί Μαθητική λεγομένη, ὑπό τήν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Σχολάρχου καί ὑπό τήν ἐπίβλεψιν φοιτητῶν, ἐπιφορτισμένων τά κατά τήν λειτουργίαν αὐτῆς, ἥτις ἱκανοποιεῖ τās τρεχούσας πνευματικάς ἀνάγκας τῶν φοιτητῶν.

(Συνεχίζεται)